

Helgekommentar i Moss Avis 12. april 2014

Bekjennelser fra en kikker

Av Trygve G. Nordby

En gang i tida var det så flaut å kikke inn i andre folks soverom at man kunne lage «practical jokes» som spilte på bluferdighet. Derfor syntes vi det var ustyrtelig morsomt da fire godt voksne venner for noen år siden snek seg inn på naboens soverom og la seg musestille under dynene, i påvente av at naboen og frua skulle komme hjem fra fest. I følge rapporten som fulgte hadde den hjemkomne tatt av seg buksene og høglytt uttrykt sine ekteskapelige forventinger før han trakk sengeteppet til side og så rett ned i fire kjente – om ikke i øyeblikket så kjære – fjes.

Jeg kom til å tenke på denne historien da jeg her om dagen uforvarende kom busende rett inn i soverommet til folk jeg bare så vidt kjenner. Herregud så flaut. Ikke fordi det foregikk noe usømmelig der, men fordi jeg absolutt ikke hadde noe med å kikke inn i deres soverom. Synes jeg. Men det syntes opplagt ikke de, for det var de selv som hadde åpnet døra til soverommet ved å legge ut bilder av seg selv på Facebook. Jeg var tydeligvis alene om ubehaget, for soverombildene hadde allerede fått mange «likes». Dette tommelen-opp-symbolet som betyr at du liker alt fra cupcakes og bilmerker til kampanjer mot dødsstraff.

Det er ikke bare det at paret med soverombildene høyst frivillig har gjort seg selv til blottere. De har også gjort meg til en frivillig kikker. I hvert fall har jeg helt frivillig forsøkt å henge meg på facebookfenomenet. Jeg tenkte at det ville være en grei måte å følge med på hva barn og barnebarn og venner holder på med og vil dele med meg. I tillegg har jeg forstått at mye viktig samfunnsdebatt foregår på sosiale medier. Og rett skal være rett. Jeg koser meg når jeg får små glimt fra akebakken og barnehagen. Jeg koser meg også over en god venn her i Son som rusler rundt med kameraet sitt og deler sine store og små observasjoner, ofte ledsaget av en god gammel rockelåt han har funnet på internett. Jeg plukker også opp en og annen interessant artikkel.

Men i hovedsak har jeg endt opp som kikker. For jeg skriver aldri noe på Facebook. Jeg finner ikke ut av det. Dersom jeg legger ut noe på Facebook - er det privat eller er det offentlig? Plutselig er jeg invitert inn i en moralsk gråsoner hvor det viktige skillet mellom det personlige og det private er helt utvisket.

Og det finnes ikke noen måte å sortere ut dillet på, når de samme personene legger ut tips og meninger om gode bøker i det ene øyeblikket, og plager meg med kattebilder og strandbilder fra Gran Canaria i det neste. Jeg ble for eksempel venn med en politiker som jeg har stor sans for, bare for å ende opp med bilder av hva han spiser til middag! Når jeg går inn på Facebook ca. en gang i uka for å sjekke om det er noe nytt fra barnebarna får jeg også vite at Tore liker en butikk i Mosseporten. Jaha? Og jeg får vite at Johanne har fått Pål som venn. Hvem er Pål? Og hele tiden spør Facebook om de kan få tilgang til resten av kontaktene mine. Ikke faen.

Jeg fylte nylig seksti år. Det var stas. Det synes også mine facebookvenner. Det rant inn med gratulasjoner på bursdagen min. Og det er jo hyggelig. Men så forsto jeg at de fleste gratulasjonene fikk jeg jo ikke fordi folk går rundt og tenker på meg. Jeg fikk gratulasjoner fordi Facebook ber folk om det!

Så nå har Facebook altså sørget for at jeg har mange nye venner, at jeg kan følge med på hva mine venner gjør når de kjeder seg, at jeg blir gratulert på bursdagen min og at mye av den reklamen jeg har sørget for å slippe å få i postkassa, nå kommer på skjermen. I tillegg har Facebook sørget for at jeg går rundt med dårlig samvittighet fordi jeg ikke selv gratulerer en masse facebookvenner med dagen.

Jeg fikk et godt råd om å klikke på «like» symbolet under hver bursdagsgratulasjon for å vise avsenderen at jeg både hadde lest gratulasjonen og likt det jeg leste. Da opplevde jeg å bli irettesatt av et par av gratulantene fordi jeg ikke hadde trykket «like» tilbake med en gang, men ventet en hel uke.

For nå for tiden forventes det at man både skal være blotter og kikker 24 timer i døgnet, sju dager i uka.